

**De deputatie
van de provincie Limburg**

Gelet op de gewone vergunningsprocedure in laatste administratieve aanleg ingevolge het beroep van de heer Theunissen Peter, Voorshoventerweg 130, 3680 Maaseik, ingediend tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van Bree d.d. 2021-07-05, waarbij aan de heer Theunissen Peter, Voorshoventerweg 130, 3680 Maaseik (ingedeelde inrichtingen of activiteiten – inrichtingsnummer: 20210112-0085), een omgevingsvergunning werd geweigerd voor het project 'grondwaterwinning', ter plaatse Mariahofstraat z.n., 3960 Bree, perceel kadastraal gekend als Bree, 3 afd., sectie A, nr. 0015/00W000;

Gelet op het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en latere wijzigingen (hierna afgekort als OVD);

Gelet op het besluit van 13 februari 2015 van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten in uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en latere wijzigingen;

Gelet op het besluit van 27 november 2015 van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en latere wijzigingen (hierna afgekort als OVB);

Gelet op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, zoals vastgesteld bij besluit van 15 mei 2009 van de Vlaamse Regering houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening en latere wijzigingen (hierna afgekort als VCRO);

Gelet op het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), en latere wijzigingen;

Gelet op het besluit van 1 juni 1995 van de Vlaamse Regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II) en latere wijzigingen;

Gelet op het besluit van 16 mei 2014 van de Vlaamse Regering houdende bijkomende algemene en sectorale milieuvoorwaarden voor GPBV-installaties (Vlarem III);

Gelet op het besluit van 10 december 2004 van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage en latere wijzigingen;

Gelet op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en latere wijzigingen;

Gelet op het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid en latere wijzigingen;

Gelet op het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, inzonderheid artikel 8 en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets en latere wijzigingen;

Omschrijving van het project

Gelet op de aanvraag ingediend bij het college van burgemeester en schepenen van Bree op 2021-01-19, voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het project 'grondwaterwinning', met als voorwerp:

de volgende ingedeelde inrichting of activiteit, aangevraagd door de heer Theunissen Peter, Voorshoventerweg 130, 3680 Maaseik – inrichtingsnummer: 20210112-0085:

exploitatie van een nieuwe grondwaterwinning voor het beregenen van 14,5 ha aan akkerbouwgewassen en groenten (*vnl. mais, gras, voederbieten, aardappelen en granen, in beperkte mate groenten voor verwerking*) tijdens droge periodes, waarvoor volgende rubriek van toepassing is:

(rubriek 53.8.2°): andere boringen van grondwaterwinningsputten en grondwaterwinning dan de boringen, vermeld in rubriek 53.1. tot en met 53.7. en 53.12., waarvan het totaal opgepompte debiet groter is dan 5 000 m³ per jaar en kleiner is dan of gelijk is aan 30 000 m³ per jaar;

Aanvraag (nieuw): 1 put op een diepte van 32 meter met een max. debiet van 700 m³/dag en 21.750 m³/jaar; (klasse 2)

, gelegen ter plaatse Mariahofstraat z.n., 3960 Bree, perceel kadastraal gekend als Bree, 3 afd., sectie A, nr. 0015/00W000;

Historiek

Gelet op het feit dat er geen relevante voorgaande vergunningen gekend zijn voor het bovenvermelde project en/of terrein;

Procedureverloop

Gelet op het ontvankelijk en volledig verklaren van de vergunningsaanvraag door het bevoegde bestuur in 1° administratieve aanleg op 2021-02-03;

Gelet op de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van Bree d.d. 2021-07-05, en de daarin ontwikkelde motieven tot het weigeren van de omgevingsvergunning;

Gelet op de bekendmaking van de bestreden beslissing overeenkomstig de bepalingen van afdeling 3 van het OVD;

Gelet op het beroep van de heer Theunissen Peter, Voorshoventerweg 130, 3680 Maaseik, ingediend op 2021-08-05, via het omgevingsloket;

dat het beroep werd ingediend binnen de voorgeschreven termijn van dertig dagen die ingaat de dag na de datum van de betekening van de bestreden beslissing aan de beroepsindiener;

dat gelijktijdig en per beveiligde zending een afschrift van het beroepschrift werd bezorgd aan het college van burgemeester en schepenen van Bree;

dat bij het beroepschrift het bewijs was gevoegd van betaling van de dossiertaks voor behandeling van het beroepsdossier;

dat het beroepschrift voldoet aan de bepalingen van artikel 73 en volgende van het OVB en daarom ontvankelijk en volledig verklaard werd door de provinciale omgevingsambtenaar op 2021-09-03;

Gelet op het feit dat overeenkomstig artikel 41 van het OVB een advies van de Provinciale

Omgevingsvergunningscommissie (hierna POVC) vereist is omdat het gaat om een beroep tegen een beslissing van het college van burgemeester en schepenen over een vergunningsaanvraag voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit van de tweede klasse;

Gelet op de terbeschikkingstelling van het beroepschrift, de bestreden beslissing en de vergunningsaanvraag op 2021-09-03, door de provinciale omgevingsambtenaar aan de POVC, conform artikel 60 van het OVD;

Gelet op de terbeschikkingstelling van het beroepschrift, de bestreden beslissing en de vergunningsaanvraag, op 2021-09-03, door de secretaris van de POVC aan het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeente en de belanghebbende adviserende diensten vermeld in artikel 35 en/of 37, 38/1, 38/3 van het OVB;

Gelet op de terbeschikkingstelling van het beroepschrift, de bestreden beslissing en de vergunningsaanvraag op 2021-09-03, door de secretaris van de POVC aan de overige leden van de POVC, vermeld in artikel 39 van het OVB;

Gelet op de devolutieve werking van het beroep; dat naar aanleiding van het ingestelde beroep de beslissing van de deputatie in de plaats komt van het hierboven vermelde besluit van het college van burgemeester en schepenen van Bree;

Beroepsargumenten

Gelet op volgende beroepsargumenten (beknopt samengevat) vanwege de **aanvrager**, de heer Peter Theunissen, zoals aangehaald in het (digitaal) beroepschrift d.d. 2021-08-05:

- o in de bestreden beslissing wordt geen wettelijke basis vermeld waarom akkers gelegen in natuurgebied niet berekend of uitgebaat mogen worden voor landbouwdoeleinden. In de regelgeving is geen beperking of verbod vastgelegd. Het perceel is reeds verschillende decennia in landbouwgebruik (verwijzing naar luchtfoto 1979-1990).
- o Ondanks de rode voortoets (overlapping met habitatRLG) zijn er geen natuurelementen aanwezig binnen de invloedstraal van de aangevraagde winning. De invloedstraal blijft op de eigen percelen;
- o A.d.h.v. de ecotoopkwetsbaarheidskaart van het INBO blijkt dat alle biologisch zeer waardevolle elementen in de buurt van de grondwaterwinning onderverdeeld zijn als niet of nauwelijks kwetsbaar voor verdroging. De weinige elementen die wel kwetsbaar zijn, zijn klein van oppervlakte, verder van de grondwaterwinning gelegen en van een mindere waarde voor de biodiversiteit.
- o de grondwaterwinning kan steeds buiten gebruik worden gesteld wanneer men het perceel in kwestie wenst in te vullen met natuur zoals aangegeven op het gewestplan.
- o het is noodzakelijk om te beregenen (enkel) tijdens droge periodes om voldoende opbrengsten te behalen op de gronden (behoorlijk bedrijfsareaal).

Adviezen uitgebracht in laatste administratieve aanleg

Gelet op het voor de aanvraag ongunstig advies d.d. 2021-10-11 van het college van burgemeester en schepenen van Bree, omwille van volgende overwegingen:

“[...] Toetsing aan de milieu voorwaarden

Het betreft een nieuwe aanvraag van een grondwaterwinning, de nieuwe exploitatie van grondwaterwinning bevindt zich op een diepte van 35 meter met een capaciteit van 700 m³ /dag en van 21750 m³ /jaar. Een voortoets werd aan het dossier toegevoegd. Een passende beoordeling werd aan het dossier toegevoegd

Overwegende de ligging van de exploitatie in natuurgebied van het gewestplan Neerpelt-Bree :

- In Habitatrichtlijngebied BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden
- In VEN-gebied 407 Het Stamprooierbroek, St.-Maartensheide en omgeving (inclusief Lozerheide en Smeetshof)
- In Vogelrichtlijngebied BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof
- In Natuurgebied Sint-Maartensheide

Mobiliteit

Er worden geen bijzondere effecten op vlak van mobiliteit verwacht van de geplande exploitatie. Bodem
De grondwaterwinning wordt geëxploiteerd volgens de regels van goed vakmanschap. Elke verontreiniging van het grondwater tijdens de exploitatie wordt vermeden. De grondwaterwinning ligt daarenboven volledig buiten elk waterwingebied en/of beschermingszone, zoals afgebakend in toepassing van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer. De kans op mogelijk negatieve effecten op de bodem is bij normaal gebruik te verwaarlozen.

Geluid en trillingen

Er worden geen bijzondere effecten met betrekking tot geluid en trillingen verwacht van de geplande exploitatie.

Licht of stralingen

Er worden geen bijzondere effecten met betrekking tot licht of stralingen verwacht van de geplande exploitatie.

Biodiversiteit

De voortoets geeft aan dat er risico's op betekenisvolle aantasting op de habitats te verwachten vallen. Een passende beoordeling werd opgemaakt.

Het advies van het Agentschap Natuur en Bos : De aanvraag wordt ongunstig geadviseerd op basis van het voorliggende dossier op dat moment waaruit blijkt dat het ANB vaststelt dat de activiteit betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden. De vergunningsaanvraag is volgens het advies in strijd met artikel 14, artikel 16 en artikel 36ter van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu 21/10/1997. Het betreffende projectgebied is volledig gelegen binnen speciale beschermingszone BE2221314 – Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof. Binnen vogelrichtlijngebieden wordt gestreefd naar het behoud van de actuele natuurwaarden zowel op vlak van Europese habitattypes, er wordt zelfs gestreefd naar verbetering van deze gebieden. Een grondwaterwinning aanleggen zou voor verdroging kunnen zorgen wat in tegenspraak is met de doelstellingen. Het projectgebied is gelegen in Habitatrichtlijngebied BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden, in VEN-gebied 407 Het Stamprooierbroek, St.-Maartensheide en omgeving (inclusief Lozerheide en Smoetshof) en in Natuurgebied Sint-Maartensheide. In VEN-gebied mag de overheid geen toestemming of vergunning verlenen voor een activiteit die onvermijdbare of onherstelbare schade aan de natuur in VEN kan veroorzaken. Dit zou in strijd zijn met artikel 26bis van het Natuurdecreet 21/10/1997. Uit de voortoets en passende beoordeling stelt echter dat de invloedstraal zich beperkt tot het eigen perceel, al het opgepompte water wordt hier ook terug op verdeeld. Desondanks is het advies van ANB ongunstig.

Dus overwegende alle bovenstaande argumenten worden in de nabije toekomst bijzondere en significante effecten op de biodiversiteit verwacht.

Grondwater

De voortoets geeft aan dat er negatieve effecten kunnen voorkomen via verzuring en verdroging van het grondwater. Het advies van de VMM-afdeling advies grondwater Limburg is afwezig, we mogen dus uitgaan van stilzwijgend gunstig advies. Op de plaats van aanvraag, Mariahofstraat, zijn 2 grondwaterlichamen gelegen. We spreken hier over MS_0100_GWL_1 en MS_0200_GWL_2, dit zijn typische grondwaterlichamen die te vinden zijn in het Maassysteem. Het advies van VMM is afwezig, maar volgens hun algemene beoordeling zijn deze grondwaterlichamen kwantitatief in orde. Dit is volgens de beschikbare gegevens uit de nieuwe stroomgebiedplannen tot op heden het geval. Gezien de grondwaterwinning op een diepte van 35 m, spreken we over een freatische grondwaterwinning. Op de dag van vandaag is op het grondgebied van Bree nog geen enkel actie- of waakgebied in kader van stroomgebiedbeheerplannen gelegen. Freatische winningen hebben het voordeel dat het grondwater snel wordt aangevuld, dit neemt echter niet weg dat deze winningen belangrijke effecten op de omgeving kunnen hebben. VMM geeft algemeen aan zich in dergelijke aanvragen aan te sluiten bij het advies van ANB omdat zij deze inschatting beter kunnen maken.

In deze aanvraag is het advies van ANB is ongunstig. Er worden dus in de nabije toekomst geen bijzondere en significante effecten wat betreft het kwantitatieve grondwater verwacht. Doch gaat er zich een effect voordoen op de biodiversiteit.

Risico zware ongevallen – rampen

Overwegende het risico op zware ongevallen beperkt kunnen blijven bij normale exploitatie. Watertoets Niet van toepassing.

Screening projectmilieueffectrapportage

- De aanvraag valt onder het toepassingsgebied van bijlage III, 10j werken voor onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater van het besluit inzake projectmilieueffectrapportage van 10 december 2004 en latere wijzigingen en valt niet onder het toepassingsgebied van de omzendbrief LNE 2011/1 van 22 juli 2011.

- Er werd een m.e.r.-screeningsnota opgemaakt, hieruit blijkt dat de mogelijke milieueffecten van het project niet aanzienlijk zijn.

Passende beoordeling n.a.v. ligging in vogel- of habitatrichtlijngebied

Voortoets aanwezig waaruit blijkt dat passende beoordeling nodig is. Uit de passende beoordeling blijkt dat de invloed op zowel habitatrichtlijn-, vogelrichtlijn- als VEN-gebied minimaal is. Gezien de afwezigheid van Natura 2000 habitats en een significant deel van het opgepompte water terug in de bodem dringt.

Normen en percentages betreffende de verwezenlijking van een sociaal of bescheiden woonaanbod Niet van toepassing.

BESLUIT

BIJGEVOLG BRENGT DE GEMEENTELIJK OMGEVINGSAMBTENAAR HET VOLGEND VERSLAG UIT:

Ongunstig advies voor grondwaterwinning.”

Gelet op het gegeven dat voor de voorliggende aanvraag geen advies werd uitgebracht namens het Departement Omgeving, afdeling Milieu (bericht in het Omgevingsloket d.d. 2021-09-07), zodat het advies als stilzwijgend gunstig wordt beschouwd;

Gelet op het gegeven dat voor de voorliggende aanvraag geen advies werd uitgebracht namens het Departement Omgeving, afdeling RO (bericht in het Omgevingsloket d.d. 2021-09-07), zodat het advies als stilzwijgend gunstig wordt beschouwd;

Gelet op het voor de aanvraag ongunstig advies d.d. 2021-09-29 van de Vlaamse Milieumaatschappij, Operationeel Waterbeheer, afdeling grondwater Limburg, omwille van volgende overwegingen:

“[...]”

De aanvraag betreft de aanleg & exploitatie van een nieuwe grondwaterwinning aangevraagd onder rubriek 53.8.2. De grondwaterwinning zal een diepte hebben van 35m onder maaiveld en er wordt een debiet aangevraagd van 700 m³/d en 21 750 m³/j. De grondwaterwinning op 35m situeert zich in het Kiezeloolietzand 1 (HCOV 0232) en bevindt zich in grondwaterlichaam MS_0200_GWL_2 dat zich in een toereikende kwantitatieve toestand bevindt, zoals vastgelegd in de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 die zijn vastgesteld door de Vlaamse regering op 18/12/2015. De VMM hanteert een richtcijfer van max 1000 m³/ha/j voor de berekening van volle grond akkerbouwgewassen. Rekening houdend met de opgegeven te beregenen oppervlakte van 14,5 ha kan slechts een totale waterbehoefte van 14 500 m³/j berekend worden. De aangevraagde grondwaterwinning is gelegen in een VEN- en SBZ-gebied. ANB heeft zowel in eerste als in tweede aanleg een ongunstig advies geformuleerd. ANB stelt in zijn advies dat de vergunningsplichtige activiteit een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone. De entiteit van de Vlaamse Milieumaatschappij bevoegd voor grondwateradvisering sluit zich aan bij het ongunstig advies van ANB in eerste en in tweede aanleg”

Gelet op het voor de aanvraag ongunstig advies d.d. 2021-09-22 vanwege Het Agentschap voor Natuur en Bos, afdeling Limburg, omwille van volgende overwegingen:

“[...]”

Ruimtelijke bestemming

De percelen bevinden zich volgens het gewestplan volledig binnen de zone “natuurgebieden”.

Beschermingsstatus

Het kadastraal perceel waar de exploitatie zal plaatsvinden ligt volledig binnen de speciale beschermingszone “BE2200033 - Abeek met aangrenzende moerasgebieden” in uitvoering van de habitatrictlijn en binnen de speciale beschermingszone “BE2221314 - Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof” in uitvoering van de vogelrichtlijn. Daarnaast is het perceel volledig gelegen binnen het VEN-gebied 407 – Het Stamprooierbroek, St.-Maartensheide en omgeving (inclusief Lozerheide en Smeethof).

Biologische waarderingskaart

De kadastrale percelen waar de exploitaties zullen plaatsvinden staan op de BWK gekarteerd als “biologisch minder waardevol”. Ten noorden en ten zuiden wordt het perceel begrensd door biologisch (zeer) waardevolle vegetaties.

Rechtsgrond

Dit advies wordt verstrekt door het Agentschap voor Natuur en Bos op basis van de volgende wetgeving:

- Artikel 35. §4 Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning;
- Artikel 36ter natuurdecreet van 21 oktober 1997 (in het kader van passende beoordeling);
- Artikel 26 bis §2 van het natuurdecreet (in kader van de verscherpte natuurtoets).

Bespreking Omgevingsvergunning

Voorliggende omgevingsvergunningsaanvraag betreft de exploitatie van een nieuwe grondwaterwinning met een diepte van 32 meter en een maximaal opgepompt debiet van 700m³/dag en 21.750m³/jaar.

Voortoets grondwaterwinning

Uit de voortoets blijkt dat bij het onttrekken van grondwater via de voorziene grondwaterput op een diepte van 32m en een debiet van 700m³/dag er een risico op betekenisvolle aantasting van de actuele en mogelijke toekomstige habitats in het habitatrictlijngebied verwacht wordt.

Passende beoordeling/Natuurtoets

Aan voorliggend dossier werd een Passende beoordeling/Natuurtoets toegevoegd. Er wordt geconcludeerd dat er geen significante effecten te verwachten zijn op biodiversiteit gezien de invloedstraal zich beperkt tot de eigen akkers. Daarnaast wordt aangegeven dat, gezien de lokale hydrologische omstandigheden de realisatie van het grondwaterafhankelijke 'toekomstige' habitattypen 7140 weinig waarschijnlijk is.

Advies Agentschap voor Natuur en Bos

Impact op speciale beschermingszones – actuele natuurwaarden

Zoals ook beschreven staat in het S-IHD-rapport van het SBZ-H "BE2200033 - Abeek met aangrenzende moerasgebieden" vormt de kunstmatige verlaging van de grondwaterafstand door ontwatering van landbouwpercelen en het verdiepen van grachten een belangrijke oorzaak van verdroging binnen het habitatrictlijngebied. Grote hoeveelheden gebiedseigen water worden via diepe sloten afgevoerd. Bij nazicht van de databank "Ondergrond Vlaanderen" blijkt dat ook in de directe omgeving van de voorziene winning diverse kunstmatige grachten gelegen zijn. Bijkomend hier grondwater onttrekken via een put is in dit waardevol natuurgebied niet aangewezen.

Impact op speciale beschermingszones – toekomstige habitats

Naast actuele natuurwaarden zijn binnen de invloedstraal van de grondwaterwinning verscheidene grondwaterafhankelijke toekomstige habitats in kader van de instandhoudingsdoelstellingen gelegen. Meer concreet gaat het om de volgende habitattypen: - 7140 – Overgangs- en trilveen - 91E0 - Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachthoutoibossen. Gezien alle hierboven vermelde habitattypen grondwaterafhankelijk zijn, zal het verlagen van de grondwaterafstand door exploitatie van de winning de realisatie van deze toekomstige habitattypen mogelijk hypothekeren.

Impact op VEN-gebied

Op basis van artikel 25 § 3 van het Natuurdecreet geldt binnen het VEN-gebied een verbod werkzaamheden uit te voeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen, alsook maatregelen die de bestaande ont- en afwatering versterken. Gezien de voorziene grondwaterwinning gelegen is binnen het VEN-gebied "407 - Het Stamprooierbroek, St.-Maartensheide en omgeving (inclusief Lozerheide en Smeetshof)" is vergunning van voorliggend dossier niet mogelijk.

Conclusie

Op basis van bovenstaande uiteenzetting stelt het Agentschap voor Natuur en Bos vast dat de vergunningsplichtige activiteit een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone. Het Agentschap voor Natuur en Bos stelt vast dat de vergunningsaanvraag in strijd is met artikel 14, artikel 16 en artikel 36ter van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21.10.1997. De omgevingsvergunningsaanvraag van Peter Theunissen wordt bijgevolg ongunstig geadviseerd."

Gelet op het voor de aanvraag ongunstig advies d.d. 2021-10-21 vanwege de Provinciaal deskundige in de discipline milieu, omwille van volgende overwegingen:

"[...]

Europese verplichtingen

Kenmerk

139.01.00/V2021N086286

Dossier

OMV_2021005260

Bijlage

/

De aanvraag heeft geen betrekking op een GPBV-installatie, een BKG-installatie, een energie-intensieve inrichting, REACH (verordening (EG) nr. 1907/2006) en ook niet onderworpen is aan een veiligheidsrapportage.

Milieueffectrapportage:

De aanvraag heeft betrekking op een activiteit als vermeld in rubriek 10.) (onttrekken van grondwater) van bijlage III van het besluit van de Vlaamse Regering van 2004-12-10 houdende de vaststelling van de categorieën van projecten, onderworpen aan milieueffectrapportage.

De aanvraag heeft betrekking op de exploitatie van een nieuwe grondwaterwinning tbv de berekening van 14,5 ha akkerbouwgewassen en groenten (vnl. maïs, gras, voederbieten, aardappelen en granen en in beperkte mate groenten voor verwerking), gelegen in natuurgebied. Het gewenste debiet van deze grondwateronttrekking (max. 700 m³/dag) blijft ruim onder de MER-drempels zoals opgenomen in bijlage II (debiet van > 2.500 m³/dag of > 1.000 m³/dag indien aantasting SBZ). In het dossier worden de nodige gegevens mbt de project-m.e.r-screening ingevuld.

De mogelijke effecten ten gevolge van het aangevraagde project in de vergunningsaanvraag werden beschreven op het vlak van bodem, het watersysteem, geluid of trillingen, biodiversiteit en zware ongevallen of rampen. De aanvraag bevat een voortoets waarin de verdrogingseffecten werden gevisualiseerd en een passende beoordeling. Volgens de aanvraag zullen de van toepassing zijnde algemene en sectorale vergunningsvoorwaarden van Vlare II nageleefd worden.

De exploitant stelt dat er geen aanzienlijke effecten te verwachten zijn.

De aanvraag werd getoetst en beoordeeld aan de selectiecriteria zoals opgenomen in bijlage II bij het DABM, namelijk aan de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect. Uit het onderzoek blijkt dat er voldoende gegevens beschikbaar zijn om de vergunningsaanvraag te kunnen beoordelen. Er wordt vastgesteld dat in het licht van de kenmerken van het project, de plaatselijke omstandigheden en de kenmerken van zijn potentiële effecten, er op basis van de gegevens in de aanvraag geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu te verwachten zijn en dat een project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens kan bevatten over aanzienlijke milieueffecten. Er werd dan ook besloten dat er voor het aangevraagde project geen milieueffectenrapport moet worden opgemaakt en dit blijkt ook uit de bespreking van de effecten op de omgeving in kader van onderhavige inhoudelijke beoordeling van de vergunningsaanvraag en het beroep.

Materialen, grondstoffen, processen en energie

De grondwaterwinning zal gebruikt worden voor het beregenen van 14,5 ha landbouwareaal (vnl. maïs, gras, voederbieten, aardappelen en granen en in beperkte mate groenten voor verwerking). De gewassen zullen beregend worden tijdens droge periodes. Dit kan van mei tot en met oktober. De grondwaterwinning betreft een boorput van max. 35 meter diep. Er zal maximum 1.500 m³/ha/jaar nodig zijn, afhankelijk van het gewas, met een max. van 21.750 m³/jaar voor het gehele areaal.

BEOORDELING AANVAARDBAARHEID VAN DE HINDER EN DE RISICO'S VOOR MENS EN MILIEU

Omgeving van het project

Overwegende dat het perceel waarop de grondwaterwinningsput zich bevindt, gelegen is in natuurgebied volgens het gewestplan Neerpelt-Bree (d.d. 22/03/1978),

- op een afstand van ca. 2.300 m van een woongebied met landelijk karakter;
- gelegen in habitatrichtlijngebied "BE2200033 - Abeek met aangrenzende moerasgebieden";
- gelegen in vogelrichtlijngebied "BE2221314 - Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof";
- gelegen in VEN-gebied 407 – Het Stamprooierbroek, St.-Maartensheide en omgeving (inclusief Lozerheide en Smeethof);
- niet gelegen in een beschermingszone van een waterwinning, bestemd voor de openbare drinkwatervoorziening;
- niet gelegen in mogelijks of effectief overstromingsgevoelig gebied;

dat uit onderzoek (DOV portaal grondwaterwinningen) blijkt dat binnen een straal van 1 km rond de geplande winning er nog één gekende, actueel vergunde grondwaterwinningen aanwezig is in hetzelfde grondwaterlichaam; dat er bijgevolg sprake kan zijn van cumulatieve effecten;

Inplantingsregels

Kenmerk
139.01.00/V2021N086286
Dossier
OMV_2021005260
Bijlage
/

Overwegende dat voor deze inrichting de verbods- en afstandsregels van artikel 5.53.1.4 van Vlarem II relevant zijn; dat de inrichting niet gelegen is in een beschermingszone type I of II van een grondwaterwinning, bestemd voor de openbare drinkwatervoorziening waardoor voldaan wordt aan de vermelde inplantingsregels van Vlarem II;

Effecten op de bodem

Overwegende dat de aandrijving van de beregeningshaspels mogelijk een bron van emissies naar de bodem vormt;

Overwegende dat in de aanvraag wordt gesteld dat de beregeningshaspels beschikken over een brandstoftank met een inhoud van minder dan 1.000 liter; dat deze tanks steeds op het bedrijf zelf worden gevuld, om morsen van brandstoffen te vermijden;

Overwegende dat er, gezien de genomen maatregelen, geen relevante negatieve effecten op de bodem te verwachten zijn ten gevolge van voorliggende vergunningsaanvraag;

Effecten op het watersysteem

Overwegende dat de winning van grondwater aanleiding kan geven tot een overexploitatie van de aangeboorde grondwaterlaag welke kan leiden tot dalende grondwaterstanden; dat dit kan leiden tot verdroging, verstoring van andere winningen, hermobilisatie van verontreinigingsbronnen en ongewenste zettingen; dat bovendien een boorput een route kan zijn voor de verspreiding van polluenten;

Overwegende dat er een vergunning wordt aangevraagd voor de exploitatie van een nieuwe grondwaterwinning; dat het onttrokken grondwater zal ingezet worden voor de beregening van 14,5 ha aan akkerbouwgewassen en groenten (vnl. maïs, gras, voederbieten, aardappelen en granen en in beperkte mate groenten voor verwerking); dat de gewenste winning bestaat uit 1 put met een diepte van maximaal 35 meter; dat er water onttrokken zal worden uit het Kempisch aquifersysteem van de Centrale Slenk (HCOV 0211 – grondwaterlichaam MS_0200_GWL_2) met een beoogt maximaal debiet van 700 m³/d en 21.750 m³/jaar; dat de VMM een richtcijfer van max. 1.000 m³/ha/jaar hanteert voor de beregening van volle grond akkerbouwgewassen; dat rekening houdend met de opgegeven te beregenen oppervlakte van 14,5 ha slechts een totale waterbehoefte van 14.500 m³/jaar berekend wordt; dat bijgevolg voorgesteld wordt om het onttrokken debiet te beperken tot 14.500 m³/jaar;

Overwegende dat het perceel niet gelegen is binnen een beschermingszone type I, II of III van een waterwinning; dat er binnen een straal van 1 km rond de gevraagde grondwaterwinning 2 gekende, actueel vergunde grondwaterwinningen aanwezig is in hetzelfde grondwaterlichaam; dat er bijgevolg cumulatieve effecten kunnen optreden en dat dit niet onderzocht werd in de aanvraag; dat uit onderzoek blijkt dat deze winning t.o.v. de aangevraagde winning op een afstand van respectievelijk ca. 670 m en 970 m gelegen zijn; dat deze winningen met elk een beperkt debiet ver genoeg uit elkaar liggen om elkaar niet te beïnvloeden;

Overwegende dat uit het advies van de VMM-operationeel waterbeheer blijkt dat het grondwaterlichaam zich in een toereikende kwantitatieve toestand bevindt;

Overwegende dat uit de studie die de provincie Limburg uitvoerde in samenwerking met de Bodemkundige Dienst van België vzw, de KUL en de VUB blijkt dat er voor het betrokken grondwaterlichaam geen duidelijke toenemende of afnemende trend van de watertafel ten opzichte van het gemiddelde op lange termijn in alle peilbuizen waarneembaar is; dat de schommelingen hoofdzakelijk zijn toe te wijzen aan seizoenale verschillen;

Overwegende dat de exploitant erop gewezen wordt dat, overeenkomstig art. 5.53.1.2. van Vlarem II, de grondwaterwinning moet aangelegd en geëxploiteerd worden volgens de regels van goed vakmanschap zoals opgenomen in de code van goede praktijk voor boren, exploiteren en afsluiten van boorputten voor grondwaterwinning vastgesteld in bijlage 5.53.1 van Vlarem II; dat elke verontreiniging van het grondwater, zowel tijdens de aanleg als tijdens de exploitatie vermeden moet worden;

Overwegende dat uit het onderzoek blijkt dat, mits beperking van het onttrokken debiet tot 14.500 m³/jaar en het naleven van de van toepassing zijnde vergunningsvoorwaarden, er geen relevante

negatieve effecten op het watersysteem te verwachten zijn ten gevolge van voorliggende vergunningsaanvraag;

Effecten van geluid en trillingen

Overwegende dat de voertuigen die de pomp ter plaatse zullen zetten, de aandrijving en het beregenen van de gewassen bronnen van geluid en trilling zijn;

Overwegende dat in de aanvraag wordt gesteld dat tijdens berekening de installatie meerdere keren per dag wordt gecontroleerd op onregelmatigheden; dat gewerkt wordt met moderne machines die tevens geluidsarm uitgerust zijn of worden; dat de pomp enkele uren nodig heeft om een bepaalde oppervlakte te voorzien van voldoende water;

Overwegende dat het beregenen van gewassen enkel wordt toegepast in droge periodes en noodzakelijk is om de opbrengst van de percelen optimaal te houden;

Overwegende de beperkte geluidsproductie van de aandrijving van de beregeningspomp en van de bedrijvigheid en de beperkte periode waarin de berekening zal worden toegepast, worden geen aanzienlijke effecten van geluid of trillingen verwacht ten gevolge van voorliggende vergunningsaanvraag;

Effecten op de biodiversiteit

Overwegende het aangevraagd project mogelijk een effect kan hebben op de biodiversiteit vanwege de verdrogingseffecten en een eventueel direct ruimtebeslag;

Overwegende dat een voortoets aan het aanvraagdossier werd toegevoegd waarin de verdrogingseffecten werden gevisualiseerd; dat uit de bijgevoegde voortoets mbt de aangevraagde grondwaterwinning blijkt dat er een risico op betekenisvolle aantasting van de actuele en mogelijke toekomstige habitats in het habitatrictlijngebied verwacht wordt; dat aan het aanvraagdossier een Passende beoordeling/Natuurtoets werd toegevoegd; dat er wordt geconcludeerd dat er geen significante effecten te verwachten zijn op de biodiversiteit gezien de invloedstraal zich beperkt tot de eigen akkers; dat daarnaast wordt aangegeven dat, gezien de lokale hydrologische omstandigheden, de realisatie van het grondwaterafhankelijke 'toekomstige' habitattype 7140 weinig waarschijnlijk is;

Overwegende dat ANB in zijn advies stelt dat de kunstmatige verlaging van de grondwatertafel door ontwatering van landbouwpercelen en het verdiepen van grachten een belangrijke oorzaak van verdroging is binnen het habitatrictlijngebied; dat bijkomend grondwater onttrekken via een put in dit waardevol natuurgebied niet aangewezen is; dat binnen de invloedstraal van de grondwaterwinning tevens verscheidene grondwaterafhankelijke toekomstige habitats in kader van de instandhoudingsdoelstellingen gelegen zijn; dat het verlagen van de grondwatertafel door exploitatie van de winning de realisatie van deze toekomstige habitattypes mogelijk zal hypothekeren;

Overwegende dat ANB eveneens stelt dat het binnen het VEN-gebied verboden is werkzaamheden uit te voeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen, alsook maatregelen die de bestaande ont- en afwatering versterken; dat bijgevolg vergunning van voorliggend dossier niet mogelijk is;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos vaststelt dat de vergunningsplichtige activiteit een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone; dat de vergunningsaanvraag in strijd is met artikel 14, artikel 16 en artikel 36ter van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21.10.1997; dat ANB de vergunningsaanvraag bijgevolg ongunstig adviseert; dat de deskundige milieu zich aansluit bij het ongunstig advies van ANB;

Overwegende dat onderhavige aanvraag werd getoetst aan art. 37 §12 van het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en aan art. 26bis en 36ter, §3 en §4 van het natuurdecreet; dat geconcludeerd kan worden dat de aangevraagde vergunningsplichtige activiteit een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de

speciale beschermingszone; dat de omgevingsvergunningsaanvraag bijgevolg ongunstig geadviseerd wordt;

Risico op zware ongevallen of rampen

Overwegende dat in de aanvraag wordt gesteld dat de beregeningspomp regelmatig gecontroleerd wordt om mogelijke onregelmatigheden op te lossen; dat de beregeningsput als een goede huisvader wordt beheerd; dat de exploitant voldoende kennis en ervaring heeft om de grondwaterwinning en bijhorende installaties uit te baten en om ongevallen te voorkomen;

Overwegende dat in de aanvraag eveneens wordt gesteld dat de beregeningshaspels beschikken over een brandstoftank met een inhoud van minder dan 1.000 liter; dat deze tanks steeds op het bedrijf zelf worden gevuld, om morsen van brandstoffen te vermijden;

Overwegende dat uit het onderzoek blijkt dat, mits het naloven van de van toepassing zijnde milieuvoorwaarden, er geen zware ongevallen of rampen te verwachten zijn ten gevolge van voorliggende vergunningsaanvraag;

Bespreking beroepsargumenten

Overwegende dat in het beroepschrift wordt aangehaald dat er in de bestreden beslissing geen wettelijke basis wordt weergegeven waarom akkers gelegen in natuurgebied niet beregend of uitgebaat mogen worden voor landbouw doeleinden; dat er in de regelgeving geen beperking of verbod zou vastgelegd zijn voor beregening of uitbating van landbouwgewassen in natuurgebied;

Overwegende dat het perceel waarop de grondwaterwinningssput zich bevindt, gelegen is in natuurgebied volgens het gewestplan Neerpelt-Bree (d.d. 22/03/1978); dat de van toepassing zijnde voorschriften zijn opgenomen in artikel 13 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen:

13.4.3 "De groengebieden zijn bestemd voor het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu."

4.3.1 "De natuurgebieden omvatten de bossen, wouden, venen, heiden, moerassen, duinen, rotsen, aanslibbingen, stranden en andere dergelijke gebieden. In deze gebieden mogen jagers- en vissershutten worden gebouwd voor zover deze niet kunnen gebruikt worden als woonverblijf, al ware het maar tijdelijk."

Dat volgens de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen in principe enkel de werken worden toegelaten die gericht zijn op of verenigbaar met het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu;

Overwegende dat uit de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de hinder en de risico's voor mens en milieu volgt dat de grondwaterwinning een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone (zie hierboven); dat de winning bijgevolg niet verenigbaar is met het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu; dat de winning daarom niet kan toegelaten worden in natuurgebied;

Overwegende dat in het beroepschrift daarnaast wordt aangehaald dat de invloedstraal van de grondwaterwinning op de eigen percelen blijft; dat er momenteel geen natuurelementen aanwezig zijn binnen de invloedstraal op de eigen percelen; dat uit de ecotoopkwetsbaarheidskaart blijkt dat alle biologisch zeer waardevolle elementen in de buurt van de winning onderverdeeld worden als niet of nauwelijks kwetsbaar voor verdroging; dat de weinige elementen die wel kwetsbaar zijn, klein van oppervlakte zijn, verder van de winning liggen en van een mindere waarde zijn voor de biodiversiteit; dat het bijgevolg weinig waarschijnlijk is dat het onttrekken van grondwater op de aangevraagde locatie kan leiden tot significante schade aan natuur;

Overwegende dat ANB in zijn advies stelt dat de kunstmatige verlaging van de grondwatertafel door ontwatering van landbouwpercelen en het verdiepen van grachten reeds een belangrijke oorzaak van verdroging is binnen het habitatrictlijngebied; dat bijkomend grondwater onttrekken via een put in dit waardevol natuurgebied niet aangewezen is; dat binnen de invloedstraal van de grondwaterwinning tevens verscheidene grondwaterafhankelijke toekomstige habitats in kader van de instandhoudingsdoelstellingen gelegen zijn; dat het verlagen van de grondwatertafel door exploitatie van de winning de realisatie van deze toekomstige habitattypes mogelijk zal hypothekeren; dat het binnen

het VEN-gebied bovendien verboden is werkzaamheden uit te voeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen, alsook maatregelen die de bestaande ont- en afwatering versterken; dat de grondwaterwinning bijgevolg een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone;

CONCLUSIE

De beroepsargumenten kunnen niet bijgetreden worden en het beroep is ongegrond.
Het advies is ongunstig voor de aangevraagde grondwaterwinning."

Gelet op de bespreking van het dossier tijdens de POVC-vergadering d.d. 2021-11-08 (teams), waarbij het volgende werd gesteld:

"Omwille van de corona-crisis vergadert de POVC digitaal via Microsoft Teams.

Volgende adviserende diensten zijn aanwezig bij de bespreking van het dossier: VMM-GW, ANB, Provinciaal deskundige milieu.

Het betreft een beroepsdossier met louter milieuaspecten.

Voorwerp van de aanvraag:

- o het betreft een aanvraag voor het exploiteren van een nieuwe grondwaterwinning voor het beregenen van 14,5 ha aan akkerbouwgewassen en groenten (vnl. maïs, gras, voederbieten, aardappelen en granen, in beperkte mate groenten voor verwerking) tijdens droge periodes (rubriek 53.8.2°, klasse 2), hetzij:
  - 1 put op een diepte van 32 m met een max. debiet van 700 m³/dag en 21.750 m³/jaar;
- o er wordt gevraagd om geen beregeningsverbod (tussen 11u en 17u) op te nemen aangezien verdampingsverliezen tussen 11u en 17u verwaarloosbaar zijn;
- o de aanvraag bevat geen stedenbouwkundige handelingen;
- o de aanvraag valt onder het toepassingsgebied van bijlage III bij het besluit van de Vlaamse Regering d.d. 1 maart 2013 (B.S. 29 april 2013) inzake de nadere regels van de project-m.e.r.-screening, nl. rubriek 10 j: "werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater, die niet zijn opgenomen in bijlage I of II").

Ligging perceel:

- o volgens het origineel gewestplan Neerpelt-Bree: 100 % natuurgebied;
- o in habitatrichtlijngebied 'Abeek met aangrenzende moerasgebieden' "BE2200033";
- o in vogelrichtlijngebied 'BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof';
- o in VEN-gebied 407 'Het Stamprooierbroek, St. Maartensheide & omgeving (incl. Lozerheid & Smeetshof)';
- o niet in overstromingsgevoelig gebied.

Beslissing 1° administratieve aanleg (CBS):

Het schepencollege van Bree heeft de gevraagde omgevingsvergunning geweigerd.

Openbaar onderzoek in 1° administratieve aanleg:

Tijdens het tweede openbaar onderzoek na toepassing van de wijzigingslus (wijzigingsverzoek: verplaatsen van de put en verlaging van het dagdebiet) werd er 1 bezwaar ingediend (eerste openbaar onderzoek: eveneens 1 bezwaar), (beknopt samengevat) handelend over:

- o onverenigbaarheid met de bestemming van het gewestplan wegens de ligging in natuurgebied;
- o het perceel ligt omringd met biologisch waardevolle percelen (ligging BWK-kaart) waardoor negatieve effecten zouden kunnen optreden;
- o de ligging in vogelrichtlijn-, habitatrichtlijn- en VEN-gebied: een daling van de grondwatertafel kan zorgen voor een negatief effect op o.a. de biodiversiteit;
- o dalende peilen en recente problematiek over grondwater;
- o er moet een beregeningsverbod en een beperkte termijn worden opgelegd indien vergunning;
- o lager dagdebiet (en niet jaardebiet) heeft net tot gevolg dat de invloed op het grondwater net groter zal zijn doordat toegelaten wordt om meerdere dagen grondwater op te pompen zodat de grondwatertafel minder tijd krijgt om te herstellen;
- o verwijzing naar het 'grondwaterarrest' (RvS d.d. 9/03/2021).

Beroepsargumenten exploitant-aanvrager (beknopte weergave):

- o in de bestreden beslissing wordt geen wettelijke basis vermeld waarom akkers gelegen in natuurgebied niet beregend of uitgebaat mogen worden voor landbouwdoeleinden. In de regelgeving

- is geen beperking of verbod vastgelegd. Het perceel is reeds verschillende decennia in landbouwgebruik (verwijzing naar luchtfoto 1979-1990).
- ondanks de rode voortoets (overlapping met habitatrichtlijngebied) zijn er geen natuurelementen aanwezig binnen de invloedstraal van de aangevraagde grondwaterwinning. De invloedstraal blijft op de eigen percelen;
  - a.d.h.v. de ecotoopkwetsbaarheidskaart van het INBO blijkt dat alle biologisch zeer waardevolle elementen in de buurt van de winning onderverdeeld zijn als niet of nauwelijks kwetsbaar voor verdroging. De weinige elementen die wel kwetsbaar zijn, zijn klein van oppervlakte, verder van de grondwaterwinning gelegen en van een mindere waarde voor de biodiversiteit.
  - de grondwaterwinning kan steeds buiten gebruik worden gesteld wanneer men het perceel in kwestie wenst in te vullen met natuur zoals aangegeven op het gewestplan.
  - het is noodzakelijk om te beregenen (enkel) tijdens droge periodes om voldoende opbrengsten te behalen op de gronden (behoorlijk bedrijfsareaal).

Volgende adviezen werden uitgebracht in beroepsfase:

- **CBS Bree:** bracht een voor de aanvraag ongunstig advies uit: Hetzelfde ongunstig standpunt zoals in 1° aanleg wordt gehandhaafd.
- **AGOP-Milieu:** heeft geen advies uitgebracht. Het advies is dus stilzwijgend gunstig voor de aanvraag.
- **AGOP-RO:** heeft geen advies uitgebracht. Het advies is dus stilzwijgend gunstig voor de aanvraag.
- **VMM-(GW):** bracht een voor de aanvraag ongunstig advies uit: De grondwaterwinning situeert zich in het Kiezeloolietzand 1 (HCOV 0232) en bevindt zich in grondwaterlichaam MS_0200_GWL_2 dat zich in een toereikende kwantitatieve toestand bevindt. Rekening houdend met de opgegeven te beregenen oppervlakte van 14,5 ha kan slechts een totale waterbehoefte van 14 500 m³/jaar berekend worden. De aangevraagde winning is gelegen in een VEN- en SBZ-gebied. Er wordt aangesloten bij het ongunstig advies van ANB uitgebracht in 1° en 2° aanleg.
- **ANB:** bracht een voor de aanvraag ongunstig advies uit: het ongunstig advies uitgebracht in 1° aanleg blijft behouden: De aanvraag impliceert een betekenisvolle aantasting van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de SBZ, en is in strijd met art. 14, art. 16 en art. 36ter van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21.10.1997:
  - uit de voortoets blijkt dat er een risico op een betekenisvolle aantasting van de actuele en mogelijke toekomstige habitats in het habitatrichtlijngebied verwacht wordt.
  - zoals ook beschreven staat in het S-IHD-rapport van het SBZ-H "BE2200033 - Abeek met aangrenzende moerasgebieden" vormt de kunstmatige verlaging van de grondwaterafstand door ontwatering van landbouwpercelen en het verdiepen van grachten een belangrijke oorzaak van verdroging binnen het habitatrichtlijngebied. Grote hoeveelheden gebiedseigen water worden via diepe sloten afgevoerd. Bij nazicht van de DOV blijkt dat ook in de directe omgeving diverse kunstmatige grachten zijn gelegen. Bijkomend hier grondwater onttrekken via een put is in dit waardevol natuurgebied niet aangewezen.
  - naast actuele natuurwaarden zijn binnen de invloedstraal verscheidene grondwaterafhankelijke toekomstige habitats in kader van de ISHD gelegen. Gezien deze habitattypes allen grondwaterafhankelijk zijn, zal het verlagen van de grondwaterafstand n.a.v. het project de realisatie van deze toekomstige habitattypes mogelijk hypothekeren.
  - op basis van art. 25 § 3 van het Natuurdecreet geldt binnen het VEN-gebied een verbod werkzaamheden uit te voeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen, alsook maatregelen die de bestaande ont- en afwatering versterken.
- **Provinciaal deskundige milieu:** bracht een voor de aanvraag ongunstig advies uit: Het advies van VMM-GW en ANB wordt gevolgd. Volgens de van toepassing zijnde voorschriften betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, en volgens de toepasselijke omzendbrief van 8/07/1997 worden in principe enkel de werken toegelaten die gericht zijn op of verenigbaar met het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu. Aangezien de winning een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de Speciale Beschermingszone is deze bijgevolg niet verenigbaar met het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu. Om deze reden kan de winning niet worden toegelaten in natuurgebied.

Hoorzitting:

- Conform artikel 20 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 september 2020 tot wijziging van o.a. het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, heeft de voorzitter van de POVC beslist om de hoorzittingen (in principe) alleen schriftelijk te houden.

- Aangezien de aanvrager-beroeper verzocht heeft om gehoord te worden in het kader van huidige beroepsprocedure, werd deze via het Omgevingsloket om een (schriftelijke) reactie gevraagd op de uitgebrachte adviezen met het oog op de (digitale) bespreking van het dossier tijdens de POVC d.d. 2021-11-08, alsook de mogelijkheid geboden om digitaal deel te nemen indien niet akkoord met de schriftelijke hoorzitting.
- Op 2021-11-03 werd namens de aanvrager-beroeper (studiebureau BE & Partners, Maxine Plessers) een schriftelijke replieknota opgeladen op het Omgevingsloket als reactie op de uitgebrachte adviezen, stellende dat:
  - de invloedstraal (voortoets) bevat geen droogtegevoelige vegetaties aangezien het effect enkel op de eigen akkers (in eigendom of in pacht) zal plaats vinden.
  - de droogtegevoelige vegetaties zijn niet binnen de invloedstraal van de voortoets gelegen. De uiterst droogtegevoelige vegetaties zijn gelegen ten Noordoosten van de winning (ca. 1.050 m). De winning heeft slechts een straal van 65 m.
Volgens gegevens van DOV bevindt de grondwatertafel zich in de zomer op ca. 2 m diepte, hetgeen te diep is om gebruikt te kunnen worden door planten. In de zomer is de vegetatie dan ook niet afhankelijk van het grondwater. A.d.h.v. de ecotoopkwetsbaarheidskaart blijkt dat de overgrote meerderheid van de lokale vegetatie goed aangepast is aan droogte (niet of nauwelijks kwetsbaar voor verdroging).
De invloedstraal is een worstcase scenario en bovendien zal een groot deel van het water terug infiltreren in de nabijheid van de winning.
  - de exploitant heeft verschillende hectaren akkers gelegen rond de winning, alsook bij het rundveebedrijf in de omgeving (Mariahofstraat 35). De locatie van de winning en de invloedstraal komt niet tot in de reeds bevestigde Natura 2000 habitats. In het gebied is een groot areaal aan voorlopige zoekzones afgebakend. Deze zones zijn niet specifiek aangeduid maar in blokken van 100 op 100 m. Deze blokken doorkruisen vele hectaren aan vruchtbare landbouwgrond. Dit zijn geen bevestigde habitats en dienen niet mee opgenomen te worden in de beoordeling van de effecten omdat ze op de eigen percelen zijn gelegen.
  - de gronden zijn in eigendom of gebruik. Er is dus geen mogelijkheid om op deze gronden doelen te realiseren. De gronden dienen hiervoor opgekocht/onteigend te worden.

Het dossier wordt ingevolge video-vergadering (Teams) besproken tijdens de POVC d.d. 2021-11-08:

- Het beroepsdossier (zoals hierboven vermeld), alsook de uitgebrachte adviezen, worden toegelicht en besproken.
- De schriftelijke replieknota van de aanvrager-beroeper d.d. 2021-11-03 wordt eveneens besproken.
- Alle adviezen die zijn uitgebracht zijn ongunstig (AGOP-milieu en AGOP-RO hebben geen advies uitgebracht).
- De aangevraagde grondwaterwinning is, volgens het origineel gewestplan Neerpelt-Bree, integraal gelegen in natuurgebied. Volgens de van toepassing zijnde voorschriften en volgens de toepasselijke omzendbrief d.d. 8/07/1997 worden in principe enkel werken toegelaten die gericht zijn op of verenigbaar zijn met het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu. Er wordt opgemerkt dat de luchtfoto die men bijbrengt bij het beroepschrift dateert van na de goedkeuring van het origineel gewestplan.
Daarenboven is de grondwaterwinning gelegen in habitatrictlijn-, vogelrichtlijn-, en VEN-gebied.
- Er wordt opgemerkt dat ingevolge de replieknota van de aanvrager-beroeper geen nieuwe/bijkomende elementen worden bijgebracht t.o.v. de argumenten in het beroepschrift. Zowel ANB, VMM-GW alsook de Provinciaal deskundige milieu handhaven dan ook hun ongunstig advies.
- Gezien de ligging van de aangevraagde grondwaterwinning in VEN-gebied geldt op basis van art. 25 §3 van het Natuurdecreet alleszins een uitdrukkelijk verbod op het uitvoeren van werkzaamheden die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen. Namens de aanvrager-beroeper werd er nochtans inzake dit aspect geen reactie uitgebracht.
- Bovendien blijkt o.a. aan de hand van het advies van het ANB dat er naast de ligging van actuele natuurwaarden tevens verschillende grondwaterafhankelijke toekomstige habitats in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen zijn gelegen binnen de invloedstraal van de winning, die allen grondwaterafhankelijk zijn. Er bestaat dan ook minstens een risico dat het verlagen van de grondwatertafel n.a.v. het project de realisatie van deze toekomstige habitats mogelijk kan hypothekeren. Eveneens blijkt dat een kunstmatige verlaging van de grondwatertafel door ontwatering van landbouwpercelen en het verdiepen van grachten een belangrijke oorzaak van verdroging is binnen het betreffend habitatrictlijngebied. In de directe omgeving van de aangevraagde winning zijn volgens de DOV verschillende kunstmatige grachten gelegen.

- o Rekening houdend met voorgaande elementen en aan de hand van de uitgebrachte adviezen zijn de leden van de commissie het dan ook unaniem erover eens dat voorliggend project ongunstig dient te worden geadviseerd.

Het advies van de POVC is aldus, gelet op voorgaande bespreking, UNANIEM ONGUNSTIG voor de gevraagde omgevingsvergunning.”

Gelet op het **ONGUNSTIG advies** van de Provinciale Omgevingsvergunningscommissie (POVC) d.d. 2021-11-08 voor de gevraagde omgevingsvergunning;

Beoordeling

Overwegende dat de aanvrager-beroeper in het (digitaal) beroepschrift d.d. 2021-08-05 volgende beroepsargumenten (beknopt samengevat) aanhaalt tegen de bestreden beslissing d.d. 2021-07-05:

- o in de bestreden beslissing wordt geen wettelijke basis vermeld waarom akkers gelegen in natuurgebied niet beregend of uitgebaat mogen worden voor landbouwoeleinden. In de regelgeving is geen beperking of verbod vastgelegd. Het perceel is reeds verschillende decennia in landbouwgebruik (verwijzing naar luchtfoto 1979-1990).
- o ondanks de rode voortoets (overlapping met habitatrictlijngebied) zijn er geen natuurelementen aanwezig binnen de invloedstraal van de aangevraagde winning. De invloedstraal blijft op de eigen percelen;
- o a.d.h.v. de ecotoopkwetsbaarheidskaart van het INBO blijkt dat alle biologisch zeer waardevolle elementen in de buurt van de grondwaterwinning onderverdeeld zijn als niet of nauwelijks kwetsbaar voor verdroging. De weinige elementen die wel kwetsbaar zijn, zijn klein van oppervlakte, verder van de grondwaterwinning gelegen en van een mindere waarde voor de biodiversiteit.
- o de grondwaterwinning kan steeds buiten gebruik worden gesteld wanneer men het perceel in kwestie wenst in te vullen met natuur zoals aangegeven op het gewestplan.
- o het is noodzakelijk om te beregenen (enkel) tijdens droge periodes om voldoende opbrengsten te behalen op de gronden (behoorlijk bedrijfsareaal).

Beoordeling van de milieuaspecten:

Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op de exploitatie van een grondwaterwinning t.b.v. de beregening van 14,5 ha landbouwareaal (akkerbouwgewassen en groenten, voornamelijk maïs, gras, voederbieten, aardappelen, granen, en in beperkte mate groenten voor verwerking);

Overwegende dat de beoogde winning bestaat uit één boorput met een diepte van 32 meter waaruit, afhankelijk van het gewas, maximaal 700 m³/dag – 21.750 m³/jaar wordt opgepompt voor het gehele areaal;

Overwegende dat de aanvraag een nieuwe inrichting betreft;

Overwegende dat het proces van de aanvraag bestaat uit het oppompen van grondwater uit een nieuw aan te leggen grondwaterwinning voor het beregenen van akkerbouwgewassen en groenten; dat de gewassen zullen beregend worden tijdens droge periodes;

Overwegende dat de aanvraag geen stedenbouwkundige handelingen betreft;

Overwegende dat aan de hand van de bestreden beslissing van de gemeente Bree d.d. 2021-07-05 blijkt dat het terrein van de exploitatie niet begrepen is in een bijzonder plan van aanleg; dat de exploitatie niet gelegen is binnen de grenzen van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling; dat de exploitatie niet gelegen is in een ruimtelijk uitvoeringsplan, zodat de aanvraag dient getoetst te worden aan de bepalingen van het toepasselijk gewestplan;

Overwegende dat, volgens het toepasselijk origineel gewestplan Neerpelt-Bree (d.d. 22/03/1978), het perceel waarop de grondwaterwinningsput zich bevindt integraal gelegen is in natuurgebied; dat de van toepassing zijnde voorschriften zijn opgenomen in artikel 13 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen:

13.4.3 “De groengebieden zijn bestemd voor het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu.”

4.3.1 "De natuurgebieden omvatten de bossen, wouden, venen, heiden, moerassen, duinen, rotsen, aanslibbingen, stranden en andere dergelijke gebieden. In deze gebieden mogen jagers- en vissershutten worden gebouwd voor zover deze niet kunnen gebruikt worden als woonverblijf, al ware het maar tijdelijk."

dat volgens de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen in principe enkel de werken worden toegelaten die gericht zijn op of verenigbaar met het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu;

Overwegende dat het perceel waarop de grondwaterwinningsput zich bevindt gelegen is:

- op een afstand van ca. 2.300 m van een woongebied met landelijk karakter;
- in habitatrictlijngebied "BE2200033 - Abeek met aangrenzende moerasgebieden";
- in vogelrichtlijngebied "BE2221314 - Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof";
- in VEN-gebied 407 – Het Stamprooierbroek, St.-Maartensheide en omgeving (inclusief Lozerheide en Smeethof);
- niet gelegen in een beschermingszone van een waterwinning, bestemd voor de openbare drinkwatervoorziening;
- niet gelegen in mogelijks of effectief overstromingsgevoelig gebied;

dat uit onderzoek (DOV portaal grondwaterwinnings) blijkt dat binnen een straal van 1 km rond de geplande winning er nog één gekende, actueel vergunde grondwaterwinnings aanwezig is in hetzelfde grondwaterlichaam; dat er bijgevolg sprake kan zijn van cumulatieve effecten;

Overwegende dat zich in het kader van de watertoets geen maatregelen of voorwaarden opdringen;

Overwegende dat voor deze inrichting de verbods- en afstandsregels van artikel 5.53.1.4 van Vlarem II relevant zijn; dat de inrichting niet geheel of gedeeltelijk gelegen is in een beschermingszone van type I of II van grondwaterwinnings, bestemd voor de openbare watervoorziening, zoals afgebakend in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 houdende nadere regels voor de afbakening van waterwingszones en beschermingszones; dat bijgevolg voldaan wordt aan voormelde inplantingsregels van Vlarem II;

Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als vermeld in rubriek 10.j) (onttrekken van grondwater) van bijlage III van het besluit van de Vlaamse Regering van 2004-12-10 houdende de vaststelling van de categorieën van projecten, onderworpen aan milieueffectrapportage;

dat de aanvraag betrekking heeft op de exploitatie van een nieuwe grondwaterwinning t.b.v. de beregening van 14,5 ha akkerbouwgewassen en groenten (vnl. maïs, gras, voederbieten, aardappelen en granen en in beperkte mate groenten voor verwerking), gelegen in natuurgebied; dat het gewenste debiet van deze grondwateronttrekking (max. 700 m³/dag) onder de MER-drempels blijft zoals opgenomen in bijlage II (debiet van > 2.500 m³/dag of > 1.000 m³/dag indien aantasting SBZ); dat in het dossier de nodige gegevens m.b.t. de project-m.e.r.-screening werden ingevuld;

dat de mogelijke effecten ten gevolge van het aangevraagde project in de vergunningsaanvraag werden beschreven op het vlak van bodem, het watersysteem, geluid of trillingen, biodiversiteit en zware ongevallen of rampen; dat de aanvraag een voortoets bevat waarin de verdrogingseffecten werden gevisualiseerd en een passende beoordeling; dat volgens de aanvraag de van toepassing zijnde algemene en sectorale vergunningsvoorwaarden van Vlarem II zullen worden nageleefd;

dat de exploitant stelt dat er geen aanzienlijke effecten te verwachten zijn;

Overwegende dat de aanvraag geen betrekking heeft op een GPBV-installatie, een BKG-installatie, een energie-intensieve inrichting, REACH (verordening (EG) nr. 1907/2006), en ook niet onderworpen is aan een veiligheidsrapportage;

Bespreking effecten

Overwegende dat vooral gelet op de soort activiteit van de gewenste exploitatie de effecten op de bodem, het watersysteem, geluid of trillingen, biodiversiteit en zware ongevallen of rampen relevant zijn; dat deze effecten onderzocht en besproken werden in de aanvraag;

Overwegende dat het gebruik van beregeningshaspels op het veld een mogelijke bron van bodem- en grondwaterverontreiniging kan zijn;

Overwegende dat in de aanvraag wordt gesteld dat de beregeningshaspels beschikken over een brandstoftank met een inhoud van minder dan 1.000 liter; dat deze tanks steeds op het bedrijf zelf worden gevuld, om morsen van brandstoffen te vermijden;

Overwegende dat er, gezien de genomen maatregelen, in principe geen relevante negatieve effecten op de bodem te verwachten zijn ten gevolge van voorliggende vergunningsaanvraag;

Overwegende dat de winning van grondwater aanleiding kan geven tot een overexploitatie van de aangeboorde grondwaterlaag welke kan leiden tot dalende grondwaterstanden; dat dit kan leiden tot verdroging, verstoring van andere winningen, hermobilisatie van verontreinigingsbronnen en ongewenste zettingen; dat bovendien een boorput een route kan zijn voor de verspreiding van polluenten;

Overwegende dat er een vergunning wordt aangevraagd voor de exploitatie van een nieuwe grondwaterwinning; dat het onttrokken grondwater zal ingezet worden voor de beregening van 14,5 ha aan akkerbouwgewassen en groenten (vnl. maïs, gras, voederbieten, aardappelen en granen en in beperkte mate groenten voor verwerking); dat de gewenste winning bestaat uit 1 put met een diepte van maximaal 35 meter; dat er water onttrokken zal worden uit het Kempisch aquifersysteem van de Centrale Slenk (HCOV 0211 – grondwaterlichaam MS_0200_GWL_2) met een beoogt maximaal debiet van 700 m³/d en 21.750 m³/jaar; dat de VMM een richtcijfer van max. 1.000 m³/ha/jaar hanteert voor de beregening van volle grond akkerbouwgewassen; dat rekening houdend met de opgegeven te beregenen oppervlakte van 14,5 ha slechts een totale waterbehoefte van 14.500 m³/jaar berekend wordt;

Overwegende dat het perceel niet gelegen is binnen een beschermingszone type I, II of III van een waterwinning; dat er binnen een straal van 1 km rond de gevraagde grondwaterwinning 2 gekende, actueel vergunde grondwaterwinningen aanwezig zijn in hetzelfde grondwaterlichaam; dat er bijgevolg cumulatieve effecten kunnen optreden en dat dit niet onderzocht werd in de aanvraag; dat aan de hand van het advies van de Provinciaal deskundige milieu d.d. 2021-10-21 blijkt dat deze winningen t.o.v. de aangevraagde winning op een afstand van respectievelijk ca. 670 m en 970 m gelegen zijn; dat deze winningen met elk een beperkt debiet ver genoeg uit elkaar liggen om elkaar niet te beïnvloeden;

Overwegende dat uit het advies van de VMM-operationeel waterbeheer blijkt dat het grondwaterlichaam zich in een toereikende kwantitatieve toestand bevindt;

Overwegende dat uit de studie die de provincie Limburg uitvoerde in samenwerking met de Bodemkundige Dienst van België vzw, de KUL en de VUB blijkt dat er voor het betrokken grondwaterlichaam geen duidelijke toenemende of afnemende trend van de watertafel ten opzichte van het gemiddelde op lange termijn in alle peilbuizen waarneembaar is; dat de schommelingen hoofdzakelijk zijn toe te wijzen aan seizoensverschillen;

Overwegende dat overeenkomstig art. 5.53.1.2. van Vlare II, de grondwaterwinning moet aangelegd en geëxploiteerd worden volgens de regels van goed vakmanschap zoals opgenomen in de code van goede praktijk voor boren, exploiteren en afsluiten van boorputten voor grondwaterwinning vastgesteld in bijlage 5.53.1 van Vlare II; dat elke verontreiniging van het grondwater, zowel tijdens de aanleg als tijdens de exploitatie vermeden moet worden;

Overwegende dat uit het onderzoek blijkt dat, mits beperking van het onttrokken debiet tot 14.500 m³/jaar en het naleven van de van toepassing zijnde vergunningsvoorwaarden, er in principe geen relevante negatieve effecten op het watersysteem te verwachten zijn ten gevolge van voorliggende vergunningsaanvraag;

Overwegende dat door het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning volgens de beoordelingsschema's vermeld in artikel 3 §1 van het uitvoeringsbesluit van 20 juli 2006, gewijzigd op 14 oktober 2011, betreffende de watertoets, blijkt dat wat betreft de kwalitatieve aspecten van het watersysteem er geen betekenisvol schadelijk effect op het milieu te verwachten is dat een verandering van de toestand van watersystemen (of bestanddelen ervan) tot gevolg heeft en dat dus kan voldaan worden aan de kwalitatieve doelstellingen en aan de beginselen van het decreet integraal waterbeleid;

Overwegende dat een beregeningspomp een mogelijke bron van geluidshinder kan zijn; dat geluid vooral afkomstig zal zijn van de voertuigen die de pomp ter plaatse zullen zetten, de aandrijving en mogelijks van het beregenen van de gewassen;

Overwegende dat de richtlijnen voor geluidsemisatie door nieuwe inrichtingen van klasse 1 en 2 wordt opgelegd in afdeling 4.5.3 van Vlarem II; dat de geluidsnormen 's nachts lager liggen dan overdag;

Overwegende dat in de aanvraag gesteld wordt dat tijdens berekening de installatie meerdere keren per dag gecontroleerd wordt op onregelmatigheden; dat gewerkt wordt met moderne machines die tevens geluidsarm uitgerust zijn of worden; dat de pomp enkele uren nodig heeft om een bepaalde oppervlakte te voorzien van voldoende water;

Overwegende dat het beregenen van gewassen enkel wordt toegepast in droge periodes en noodzakelijk is om de opbrengst van de percelen optimaal te houden;

Overwegende de beperkte geluidsproductie van de aandrijving van de beregeningspomp en van de bedrijvigheid en de beperkte periode waarin de berekening zal worden toegepast, worden in principe geen aanzienlijke effecten van geluid of trillingen verwacht ten gevolge van voorliggende vergunningsaanvraag;

Overwegende dat in de aanvraag gesteld wordt dat de beregeningspomp regelmatig gecontroleerd wordt om mogelijke onregelmatigheden op te lossen; dat de beregeningsput als een goede huisvader beheerd wordt; dat de exploitant voldoende kennis en ervaring heeft om de grondwaterwinning en bijhorende installaties uit te baten en om ongevallen te voorkomen;

Overwegende dat in de aanvraag eveneens gesteld wordt dat de beregeningshaspels beschikken over een brandstoftank met een inhoud van minder dan 1.000 liter; dat deze tanks steeds op het bedrijf zelf worden gevuld, om morsen van brandstoffen te vermijden;

Overwegende dat uit het onderzoek blijkt dat, mits het naleven van de van toepassing zijnde milieuvoorwaarden, er in principe geen zware ongevallen of rampen te verwachten zijn ten gevolge van voorliggende vergunningsaanvraag;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 16 van het Natuurdecreet, in het geval een vergunningsplichtige activiteit, de bevoegde overheid er zorg voor draagt dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen;

dat overeenkomstig artikel 36ter een vergunningsplichtige activiteit, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meer bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, moet onderworpen worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone;

Overwegende dat het aangevraagd project mogelijks een effect kan hebben op de biodiversiteit vanwege de verdrogingseffecten en een eventueel direct ruimtebeslag;

Overwegende dat het perceel waarop de grondwaterwinningsput zich bevindt integraal gelegen is:

- in habitatrichtlijngebied "BE2200033 - Abeek met aangrenzende moerasgebieden";
- in vogelrichtlijngebied "BE2221314 - Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof";
- in VEN-gebied 407 – Het Stamprooierbroek, St.-Maartensheide en omgeving (inclusief Lozerheide en Smeetshof);

Overwegende dat een voortoets (rood gekleurd) aan het aanvraagdossier werd toegevoegd waarin de verdrogingseffecten werden gevisualiseerd; dat uit de bijgevoegde voortoets mbt de aangevraagde grondwaterwinning blijkt dat er een risico op betekenisvolle aantasting van de actuele en mogelijke toekomstige habitats in het habitatrichtlijngebied verwacht wordt;

Overwegende dat aan het aanvraagdossier een passende beoordeling/natuurtoets werd toegevoegd; dat er wordt geconcludeerd dat er geen significante effecten te verwachten zijn op de biodiversiteit gezien de invloedstraal zich beperkt tot de eigen akkers; dat daarnaast wordt aangegeven dat, gezien de lokale hydrologische omstandigheden, de realisatie van het grondwaterafhankelijke 'toekomstige' habitattypen 7140 weinig waarschijnlijk is;

Overwegende dat ingevolge het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos d.d. 2021-09-22 gesteld wordt dat de kunstmatige verlaging van de grondwatertafel door ontwatering van landbouwpercelen en het verdiepen van grachten een belangrijke oorzaak van verdroging is binnen het habitatrictlijngebied; dat bijkomend grondwater onttrekken via een put in dit waardevol natuurgebied niet aangewezen is; dat binnen de invloedstraal van de grondwaterwinning tevens verscheidene grondwaterafhankelijke toekomstige habitats in kader van de instandhoudingsdoelstellingen gelegen zijn; dat het verlagen van de grondwatertafel door exploitatie van de winning de realisatie van deze toekomstige habitattypes mogelijk zal hypothekeren;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos eveneens (terecht) stelt dat ingevolge art. 25 §3 van het Natuurdecreet binnen het VEN-gebied verboden is werkzaamheden uit te voeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen, alsook maatregelen die de bestaande ont- en afwatering versterken; dat bijgevolg vergunning van voorliggend dossier niet mogelijk is;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos concludeert dat de vergunningsplichtige activiteit een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone; dat de vergunningsaanvraag in strijd is met artikel 14, artikel 16 en artikel 36ter van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21.10.1997; dat de Provinciaal deskundige in de discipline milieu ingevolge het uitgebracht advies d.d. 2021-10-21 zich kan aansluiten bij dit ongunstig aspect;

Overwegende dat in het beroepschrift wordt aangehaald dat de invloedstraal van de grondwaterwinning op de eigen percelen blijft; dat er momenteel geen natuurelementen aanwezig zijn binnen de invloedstraal op de eigen percelen; dat uit de ecotoopkwetsbaarheidskaart blijkt dat alle biologisch zeer waardevolle elementen in de buurt van de winning onderverdeeld worden als niet of nauwelijks kwetsbaar voor verdroging; dat de weinige elementen die wel kwetsbaar zijn, klein van oppervlakte zijn, verder van de winning liggen en van een mindere waarde zijn voor de biodiversiteit; dat het bijgevolg weinig waarschijnlijk is dat het onttrekken van grondwater op de aangevraagde locatie kan leiden tot significante schade aan natuur;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos ingevolge het uitgebracht advies d.d. 2021-09-22 stelt dat de kunstmatige verlaging van de grondwatertafel door ontwatering van landbouwpercelen en het verdiepen van grachten reeds een belangrijke oorzaak van verdroging is binnen het habitatrictlijngebied; dat bijkomend grondwater onttrekken via een put in dit waardevol natuurgebied niet aangewezen is; dat binnen de invloedstraal van de grondwaterwinning tevens verscheidene grondwaterafhankelijke toekomstige habitats in kader van de instandhoudingsdoelstellingen gelegen zijn; dat het verlagen van de grondwatertafel door exploitatie van de winning de realisatie van deze toekomstige habitattypes mogelijk zal hypothekeren;

Overwegende dat onderhavige aanvraag werd getoetst aan art. 37 §12 van het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en aan art. 26bis en 36ter, §3 en §4 van het natuurdecreet; dat op basis van voorgaande elementen alsook aan de hand van de uitgebrachte adviezen redelijkerwijs gesteld kan worden dat de aanvraag mogelijks een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone én de activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN zal veroorzaken; dat hieruit bijgevolg blijkt dat mits naleving van de voorwaarden niet kan worden uitgesloten dat er n.a.v. het voorliggend project geen significante negatieve effecten op de biodiversiteit zullen optreden;

Overwegende dat in het beroepschrift wordt aangehaald dat er in de bestreden beslissing geen wettelijke basis wordt weergegeven waarom akkers gelegen in natuurgebied niet beregend of uitgebaat mogen worden voor landbouw doeleinden; dat er in de regelgeving geen beperking of verbod zou vastgelegd zijn voor beregening of uitbating van landbouwgewassen in natuurgebied; dat het perceel reeds verschillende decennia in landbouwgebruik is (verwijzing naar luchtfoto 1979-1990 daterend van na de goedkeuring van het toepasselijk gewestplan);

Overwegende dat het perceel waarop de grondwaterwinningsput zich bevindt, volgens het gewestplan Neerpelt-Bree (d.d. 22/03/1978) gelegen is in natuurgebied; dat de van toepassing zijnde voorschriften opgenomen zijn in artikel 13 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen:

13.4.3 "De groengebieden zijn bestemd voor het behoud, de bescherming en het herstel van

het natuurlijk milieu."

4.3.1 "De natuurgebieden omvatten de bossen, wouden, vennen, heiden, moerassen, duinen, rotsen, aanslibbingen, stranden en andere dergelijke gebieden. In deze gebieden mogen jagers- en vissershutten worden gebouwd voor zover deze niet kunnen gebruikt worden als woonverblijf, al ware het maar tijdelijk."

dat volgens de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen in principe enkel de werken worden toegelaten die gericht zijn op of verenigbaar met het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu;

Overwegende dat uit voorgaande beoordeling van de aanvaardbaarheid van de hinder en de risico's voor de natuur (biodiversiteit) volgt dat de aanvraag mogelijks een betekenisvolle aantasting impliceert van de actuele natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone én onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN; dat bovendien blijkt dat er een risico bestaat dat het verlagen van de grondwatertafel door exploitatie van de aangevraagde winning de realisatie van toekomstige habitattypes zal hypothekeren;

Overwegende dat de gewestplanbestemming natuurgebied zich verzet tegen de exploitatie van activiteiten die niet gericht zijn op natuurbehoud en bescherming;

dat op grond van artikel 5.3.1 DABM de vergunningverlenende overheid de omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit dient te weigeren, als de exploitatie:

"1° onaanvaardbare risico's of hinder voor de mens en het milieu inhoudt die niet door algemene, sectorale of bijzondere milieuvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden herleid;

2° in strijd is met:

- a) een wettelijke, decretale of reglementaire bepaling, ingesteld ter bescherming van de mens en het milieu tegen de risico's en de hinder, afkomstig van de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit, voor zover daarvan niet op geldige wijze kan worden afgeweken;*
- b) een stedenbouwkundig voorschrift of een verkavelingsvoorschrift, voor zover daarvan niet op geldige wijze kan worden afgeweken;*
- c) de goede ruimtelijke ordening."*

Overwegende dat conform artikel 13 van het Inrichtingsbesluit groengebieden uitsluitend bestemd zijn voor natuurbehoud- en bescherming:

"4.3. De groengebieden zijn bestemd voor het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu.

4.3.1. De natuurgebieden omvatten de bossen, wouden, vennen, heiden, moerassen, duinen, rotsen, aanslibbingen, stranden en andere dergelijke gebieden. In deze gebieden mogen jagers- en vissershutten worden gebouwd voor zover deze niet kunnen gebruikt worden als woonverblijf al ware het maar tijdelijk.

4.3.2. De natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten zijn de gebieden die in hun staat bewaard moeten worden wegens hun wetenschappelijke of pedagogische waarde. In deze gebieden zijn enkel de handelingen en werken toegestaan, welke nodig zijn voor de actieve of passieve bescherming van het gebied."

Overwegende dat op basis van voorgaande elementen bijgevolg dient te worden vastgesteld dat de aangevraagde winning niet verenigbaar is met het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu; dat de aangevraagde winning op basis van de geldende voorschriften dan ook niet kan worden toegelaten in natuurgebied en aldus onverenigbaar is met de toepasselijke bestemmingsvoorschriften;

Overwegende dat, in tegenstelling tot wat voor een stedenbouwkundige handeling kan gelden, voor een ingedeelde inrichting of activiteit (IIOA) geen vermoeden van vergunning en/of zonevreemde basisrechten voorzien is; dat voorliggende aanvraag de exploitatie van een nieuwe IIOA betreft; dat enkel de agrarische functie dateert van enkele decennia terug;

dat verwezen wordt naar P. SOUBRON (T. DE WAELE, P. FLAMEY, P. SOUBRON en P.J. VERVOORT, *De milieuvergunning in het Vlaamse Gewest, Een overzicht van de rechtspraak van de Raad van State*, Brugge, Vanden Broele, 2009, 360-361, nr. 896897):

"De feitelijke toestand van een gebied op het ogenblik van het opmaken van het

gewestplan - dat overigens een toekomstordening inhoudt - doet geen afbreuk aan de verordenende kracht van het gewestplan [cf. RVS nr. 74.659, 25 juni 1998]. De bindende en verordenende kracht impliceert dat de vergunningverlenende overheid de gewestplannen moet respecteren, zelfs wanneer zij van oordeel is dat een bepaalde planbestemming "irrealistisch" "heel onlogisch" "eigenaardig" of "onrealistisch" is.

De feitelijke evolutie die een gebied sedert de vaststelling van het gewestplan zou hebben ondergaan, vormt evenmin een aanvaardbare reden om de dwingende bestemming van het gewestplan te miskennen. Het argument dat de gewestplanbestemming inmiddels 'achterhaald' zou zijn, mag geen rol spelen bij de planologische toets van de milieuvergunningsaanvraag. Het 'achterhaald' zijn vormt geen aanvaardbare reden om van de gewestplanbestemming af te wijken. De plannen van aanleg blijven immers geldig zolang zij niet zijn herzien."

Overwegende dat planologie net als doelstelling heeft om de toekomstige ordening van een perceel vast te leggen; dat het dan ook niet gepast voorkomt om een aanvraag te vergunnen die de bestemming als natuurgebied in het gedrang kan brengen; dat het enkele feit dat geen uitdrukkelijk beregeningsverbod in natuurgebied zou bestaan hieraan geen afbreuk doet;

Overwegende dat, zoals hoger blijkt, omtrent het voorliggende project enkel ongunstige adviezen (AGOP-milieu en AGOP-RO geen advies en dus stilzwijgend gunstig) werden uitgebracht vanwege de betreffende adviserende instanties in laatste administratieve aanleg; dat de Provinciale Omgevingsvergunningscommissie, zoals hierboven beschreven, tijdens de bespreking van het dossier d.d. 2021-11-08 bovendien een unaniem ongunstig advies heeft uitgebracht voor de gevraagde omgevingsvergunning;

Overwegende dat aan de hand van voorgaande bespreking van de aanvraag gesteld mag worden dat de effecten op de biodiversiteit n.a.v. het voorliggende project mits naleving van de algemene en sectorale voorwaarden van Vlarem II (en van ev. bijzondere voorwaarden) (mogelijks) niet tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt; dat de aanvraag bijgevolg niet verenigbaar is met de bestemming als natuurgebied; dat de aanvraag, bijgevolg rekening houdend met het voorzorgsprincipe en het beginsel van preventief handelen redelijkerwijs dient te worden geweigerd;

Overwegende dat de beroepsargumenten van de aanvrager-beroeper, zoals hierboven beschreven, rekening houdend met voorgaande bespreking en aan de hand van de uitgebrachte adviezen, aldus onvoldoende grondslag bieden om de vergunning te verlenen;

Overwegende dat, zoals blijkt uit de bespreking van het dossier tijdens de POVC d.d. 2021-11-08, de aanvrager-beroeper heeft gevraagd om gehoord te worden in dit dossier; dat de aanvrager-beroeper schriftelijk werd gehoord cfr. art. 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2020 tot uitvoering van artikel 5 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen ingeval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, wat betreft de omgevingsvergunning; dat namens de aanvrager-beroeper (studiebureau BE & Partners) een schriftelijke replieknota d.d. 2021-11-03 werd opgeladen in het Omgevingsloket als reactie op de uitgebrachte adviezen; dat de opmerkingen van de aanvrager-beroeper, zoals beschreven in de replieknota d.d. 2021-11-03 en dewelke ook besproken werden tijdens de POVC-vergadering d.d. 2021-11-08, mee in overweging worden genomen, doch als niet voldoende worden geacht ter weerlegging van de ongunstige adviezen uitgebracht voor het voorliggend project; dat in deze replieknota d.d. 2021-11-03 geen reactie wordt gegeven op het aspect dat cfr. art. 25 §3 van het Natuurdecreet binnen VEN-gebied een uitdrukkelijk verbod geldt op het uitvoeren van werkzaamheden die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen;

Overwegende dat tijdens het (eerste) openbaar onderzoek in 1° administratieve aanleg 1 digitaal bezwaar werd ingediend tegen de gevraagde omgevingsvergunning, (beknopt samengevat) stellende:

- onverenigbaarheid met de bestemming van het gewestplan wegens de ligging in natuurgebied;
- het perceel ligt omringd met biologisch waardevolle percelen (ligging BWK-kaart) waardoor negatieve effecten zouden kunnen optreden;
- de ligging in vogelrichtlijn-, habitatrictlijn- en VEN-gebied: een daling van de grondwatertafel kan zorgen voor een negatief effect op o.a. de biodiversiteit;
- dalende peilen en recente problematiek over grondwater;
- er moet een beregeningsverbod en een beperkte termijn worden opgelegd indien vergunning;

Overwegende dat tijdens het (tweede) openbaar onderzoek (na toepassing van de wijzigingslus ingevolge het indienen van een wijzigingsverzoek) in 1^e administratieve aanleg (opnieuw) 1 digitaal bezwaar werd ingediend tegen de gevraagde omgevingsvergunning, (beknopt samengevat) stellende:

- onverenigbaarheid met de bestemming van het gewestplan wegens de ligging in natuurgebied;
- het perceel ligt omringd met biologisch waardevolle percelen (ligging BWK-kaart) waardoor negatieve effecten zouden kunnen optreden;
- de ligging in vogelrichtlijn-, habitatrichtlijn- en VEN-gebied: een daling van de grondwatertafel kan zorgen voor een negatief effect op o.a. de biodiversiteit;
- dalende peilen en recente problematiek over grondwater;
- er moet een beregeningsverbod en een beperkte termijn worden opgelegd indien vergunning;
- lager dagdebiet (en niet jaardebiet) heeft net tot gevolg dat de invloed op het grondwater net groter zal zijn doordat toegelaten wordt om meerdere dagen grondwater op te pompen zodat de grondwatertafel minder tijd krijgt om te herstellen;
- verwijzing naar het 'grondwaterarrest' (RvS d.d. 9/03/2021);

dat dit bezwaar besproken en als (deels) gegrond werd bevonden in de bestreden beslissing d.d. 2021-07-05; dat dit bezwaar, rekening houdend met de uitgebrachte adviezen, alsook aan de hand van voorgaande bespreking van de aanvraag, (deels) kan worden bijgetreden voornamelijk voor wat betreft de onverenigbaarheid van de aanvraag met de bestemming van het gewestplan wegens de ligging in natuurgebied, en, zoals blijkt uit voorgaande bespreking, de effecten op de biodiversiteit n.a.v. het voorliggend project mogelijks niet tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Algemene conclusies m.b.t. het aangevraagde project:

Overwegende dat, vanuit oogpunt van milieuaspecten, rationeel grondwaterverbruik en –gebruik en het algemeen waterbeheer, globaal kan gesteld worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op de grondwatervoerende lagen, het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens, buiten de inrichting veroorzaakt door de aangevraagde activiteiten, mits naleving van voorwaarden, mogelijks niet tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat dan ook op grond van voorgaande beschouwingen er aanleiding toe bestaat het voor de aanvraag unaniem ongunstig advies van de POVC d.d. 2021-11-08 bij te treden en de voorliggende omgevingsvergunningsaanvraag bijgevolg te weigeren, te meer gelet op het voorzorgsbeginsel en in het kader van preventief handelen;

Overwegende dat de beroepsargumenten van de aanvrager-beroeper, zoals hierboven beschreven, er niet toe bijdragen opdat de aanvraag anders zou beoordeeld worden;

Gehoord het verslag van Inge Moors, lid van het college;

BESLUIT

Artikel 1 Aan de heer Theunissen Peter, Voorshoventerweg 130, 3680 Maaseik - inrichtingsnummer: 20210112-0085, wordt de omgevingsvergunning **geweigerd** voor het project 'grondwaterwinning', met als voorwerp de volgende ingedeelde inrichting of activiteit:

aanvraag voor het exploiteren van een nieuwe grondwaterwinning voor het beregenen van 14,5 ha aan akkerbouwgewassen en groenten tijdens droge periodes, waarvoor volgende rubriek uit de indelingslijst van Vlarem II, bijlage 1 van toepassing is:

- **rubriek 53.8.2^o**: winning van grondwater: andere grondwaterwinningsputten dan 53.1 tem 53.7 en 53.12: waarvan het totaal opgepompte debiet groter is dan 5.000 m³/jaar en kleiner of gelijk aan 30.000 m³/jaar
vergund: /
verandering: nieuwe rubriek
totaal na verandering: een grondwaterwinning op een diepte van 35 meter en met een debiet van 700 m³/dag en 21.750 m³/jaar
(klasse 2)

, gelegen ter plaatse Mariahofstraat z/n, 3960 Bree, kadastraal gekend afdeling 3, sectie A, nr. 15W.

Artikel 2 De beslissing wordt ter beschikking gesteld van:

- 1) de aanvrager, met name de heer Theunissen Peter, Voorshoventerweg 130, 3680 Maaseik
- 2) het college van burgemeester en schepenen van en te Bree, Vrijthof 10, 3960 Bree
- 3) het departement Omgeving, Afdeling GOP – RO – Limburg, Koningin Astridlaan 50/1 te 3500 Hasselt
- 4) het departement Omgeving, Afdeling GOP - Milieuvergunningen - Limburg, Koningin Astridlaan 50/5 te 3500 Hasselt
- 5) Het Agentschap voor Natuur en Bos, afdeling Limburg, Koningin Astridlaan 50 bus 5, 3500 Hasselt
- 6) de adviesinstanties, vermeld in artikel 35, 37, 38/1 en/of 38/3 die advies verlenen in eerste aanleg
- 7) de Provinciale Omgevingsvergunningscommissie Limburg, Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt
- 8) het departement Omgeving, Afdeling Handhaving Limburg, Koningin Astridlaan 50/5 te 3500 Hasselt
- 9) het studiebureau, m.n. BE & Partners, Pas 182, 2440 Geel

Artikel 3 De beslissing wordt, overeenkomstig de artikelen 56 t.e.m. 63 van het besluit van 27 november 2015 van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet betreffende de Omgevingsvergunning van 25 april 2014 (OVb), bekendgemaakt door:

- 1° in voorkomend geval, de aanplakking van een affiche op de plaats waar het voorwerp van de vergunningsaanvraag uitgevoerd zal worden, conform artikel 59;
- 2° de publicatie op de website van de gemeente waar het voorwerp van de vergunningsaanvraag uitgevoerd zal worden, conform artikel 60;
- 3° in voorkomend geval, de publicatie in een dag- of weekblad, conform artikel 61;
- 4° in voorkomend geval, de individuele kennisgeving, conform artikel 62;
- 5° de analoge of digitale terinzagelegging van de beslissing in het gemeentehuis van de gemeente waar het voorwerp van de vergunningsaanvraag uitgevoerd zal worden, conform artikel 63.

Artikel 4 Tegen deze beslissing is geen georganiseerd administratief beroep mogelijk.

Er kan enkel nog een beroep ingesteld worden bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, Ellips-gebouw, Koning Albert II-laan 35 bus 81 in 1030 Brussel.

Het beroep kan worden ingesteld door:

- 1° de vergunningsaanvrager, de vergunningshouder, de exploitant of de persoon die de melding heeft verricht;
  - 2° het betrokken publiek;
  - 3° de leidend ambtenaar van de adviesinstanties, vermeld in artikel 24 of in artikel 42 (van het OVD) of bij zijn afwezigheid zijn gemachtigde, als die instantie tijdig advies heeft verstrekt of als aan hem ten onrechte niet om advies werd verzocht;
  - 4° het college van burgemeester en schepenen als het tijdig advies heeft verstrekt of als het ten onrechte niet om advies werd verzocht;
  - 5° (...)
  - 6° de leidend ambtenaar van het departement Omgeving, of bij zijn afwezigheid zijn gemachtigde
  - 7° de leidend ambtenaar van het agentschap Innoveren & Ondernemen of bij zijn afwezigheid, zijn gemachtigde, als het project vergunningsplichtige kleinhandelsactiviteiten omvat;
  - [8° de leidend ambtenaar van het agentschap, bevoegd voor natuur en bos, of, bij zijn afwezigheid, zijn gemachtigde als het project vergunningsplichtige wijzigingen van de vegetatie omvat.]
- De persoon aan wie kan worden verweten dat hij een voor hem nadelige vergunningsbeslissing niet heeft bestreden door middel van het daartoe openstaande georganiseerd administratief beroep bij de bevoegde overheid, vermeld in artikel 52 (van het OVD) wordt geacht te hebben verzaakt aan zijn recht om zich tot de Raad voor Vergunningsbetwistingen te wenden.

Het beroep moet met een verzoekschrift tot vernietiging, al of niet gepaard gaande met een vordering tot schorsing op straffe van onontvankelijkheid per beveiligde zending worden ingesteld binnen een vervalttermijn van 45 dagen, die ingaat:

Kenmerk
139.01.00/V2021N086286
Dossier
OMV_2021005260
Bijlage
/

1° de dag na de datum van de betekening voor die personen of instanties aan wie de beslissing betekend wordt;
2° de dag na de eerste dag van de aanplakking van de beslissing in de overige gevallen.

Aanwezig: Jos Lantmeeters, gouverneur-voorzitter; Inge Moors, Bert Lambrechts, Tom Vandeput, leden; Wim Schoepen, provinciegriffier

Hasselt d.d. 2021-12-09

De verslaggever,
(1)

Inge Moors

De provinciegriffier,

Wim Schoepen

De gouverneur-voorzitter,

Jos Lantmeeters

Nota: 1
Minuut: 1

